

De Rijn

Een stroomgebied - veel bezoekerscentra

- 1 Afsluitdijk Wadden Center**
Sluisweg 1a · 8752 TR Kornwerderzand (NL)
www.deafsluitdijk.nl/projecten/afsluitdijk-wadden-center/
- 2 Vogelobservatorium - naast de Haringvlietdam**
Scheelhoek Stellendam (NL)
www.vogelbescherming.nl
www.haringvliet.nu
- 3 Wissenshaus Wanderfische**
Wahnbachtalstraße 13a · 53721 Siegburg (D)
www.wasserlauf-nrw.de
- 4 Wildlachs Zentrum Rhein-Sieg**
Wahnbachtalstraße 13a · 53721 Siegburg (D)
www.wasserlauf-nrw.de
- 5 Fischereimuseum Bergheim an der Sieg**
Nachtigallenweg 39 · 53844 Troisdorf (D)
www.fischereimuseum-bergheim-sieg.de
- 6 Zoologisch onderzoeksinstituut Alexander König met permanente tentoonstelling "Water - leven in de rivier"**
Adenauerallee 160 · 53113 Bonn (D)
<https://www.zfmk.de/en/museum/permanent-exhibitions/new-freshwater>
- 7 Mosellum**
Peter-Altmeier-Ufer 1 · 56068 Koblenz (D)
www.mosellum.rlp.de
- 8 Lahnfenster Hessen**
Bootshausstraße 8 · 35390 Gießen (D)
www.rp-giessen.hessen.de/umwelt-natur/landwirtschaft-fischerei/lahnfenster-hessen

Secretariaat van de ICBR in Koblenz

Alle ogen op de Rijn

Waar kun je wat beleven?

Bezoekerscentra in het Rijnstroomgebied

Meer informatie

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR)

Postbus 20 02 53
56002 Koblenz, Duitsland

Tel: 0049-(0)261-94252-0
Fax: 0049-(0)261-94252-52

sekretariat@iksr.de
www.iksr.org

© IKS-CIPR-ICBR-ICPR 2017

Biologische diversiteit en waterbescherming

... beleef het op tal van locaties in het Rijnstroomgebied, van Zwitserland tot aan de Noordzeekust!

Het aanbod is veelzijdig: centra voor natuurbescherming, klassieke musea of beleefcentra, aan jou de keuze.

Hier en daar kan je zelfs een blik onder het wateroppervlak werpen en migrerende vissen van dichtbij bekijken. Maar, wat heeft een natuurreservaat aan de Duits-Franse Bovenrijn te maken met een vismigratierivier aan het Nederlandse IJsselmeer? Waarom is de aaneenschakeling van leefgebieden zo belangrijk voor de fauna en flora in en aan de Rijn en zijn zijrivieren?

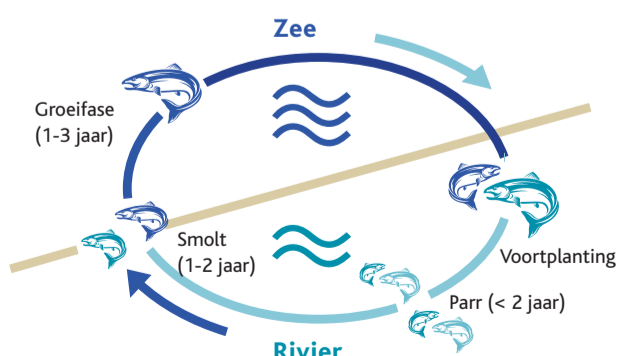
Trekvissen, zoals de zalm, geven een antwoord!

Als gevolg van stuwen, gemalen, dammen en andere hindernissen is een groot aantal paaigronden en opgroeihabitats in de zijrivieren van de Rijn nog altijd niet of nauwelijks bereikbaar. Omdat trekvissen zich niet aan grenzen houden, moeten alle Rijnsoeverstaten nauw samenwerken om de ecologische passeerbaarheid van de Rijn en zijn zijrivieren te herstellen.

Op veel plekken aan de Rijn en zijn zijrivieren wordt er gewerkt aan de duurzame verbetering van het ecosysteem in het stroomgebied als geheel en aan de ontwikkeling van de biologische diversiteit. De acties worden gecoördineerd door de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR), die is gevestigd in Koblenz (Duitsland) en die de werkzaamheden heeft verankerd in haar programma's "Rijn 2020" en "Masterplan trekvissen Rijn".

Is je interesse gewekt? Breng dan een bezoekje aan één van de centra of lees verder op de website van de ICBR (www.iksr.org).

De levenscyclus van de zalm

© J. Schneider

- 9 Biodiversum**
5, Bréicherwee · 5441 Remerschen (LU)
www.environnement.public.lu/conserv_nature/Centres_d_accueil/CA_Biodiversum/index.html
- 10 Maison de la Nature du Delta de la Sauer et d'Alsace du Nord**
42, rue du Rhin · 67470 Munchhausen (F)
www.nature-munchhausen.com
- 11 Waterkrachtcentrale op de Rijn in Iffezheim**
An der Staustufe 27 · 76473 Iffezheim (D)
www.enbw.com/besichtigungen
- 12 Passage309**
Ecluses du Rhin · 67760 Gamsheim (F)
www.passage309.eu/de
- 13 Maison de la Nature du Ried et de l'Alsace Centrale**
35, Ehnwihr · 67600 Muttersholtz (F)
<http://maisonnaturemutt.org/>
- 14 Naturzentrum Rheinauen**
Allmendweg 5 · 77977 Rust (D)
<http://www.naturzentrum-rheinauen.eu/>
- 15 Maison de la Nature du Vieux Canal**
Ecluse 50, rue de Bâle · 68740 Hirtzfelden (F)
www.vieuxcanal.eu
- 16 La Petite Camargue Alsacienne**
1, Rue de la Pisciculture · 68300 Saint-Louis (F)
<http://petitecamarguealsacienne.com/de/>
- 17 Naturzentrum Thurauen**
Steubisallmend 3 · 8416 Flaach (CH)
<http://naturzentrum-thurauen.ch>

De Rijn

Een stroomgebied - veel bezoekerscentra

1

Afsluitdijk Wadden Center (open in maart 2018)

Dit bezoekerscentrum biedt een interactieve beleving over Unesco Werelderfgoed Waddenzee, de voor de wereld unieke Vismigratierivier, het IJsselmeergebied en niet te vergeten de Afsluitdijk zelf.

7

Mosellum

Beleef de vispassage in Koblenz en duik onder in het rijk van de trekvissen.

10

Maison de la Nature du Delta de la Sauer et d'Alsace du Nord

Centrum voor milieuonderwijs in een prachtig natuurreservaat in de delta van de Sauer.

13

Maison de la Nature du Ried et de l'Alsace Centrale

Geniet van de omgeving op het blotevoetenpad: een unieke ervaring!

2

Vogelobservatorium - naast de Haringvlietdam (open in 2019)

Bekijk de broedende stern vanuit een ei, op de mooiste vogelplek van het Haringvliet!

3

Wissenshaus Wanderfische

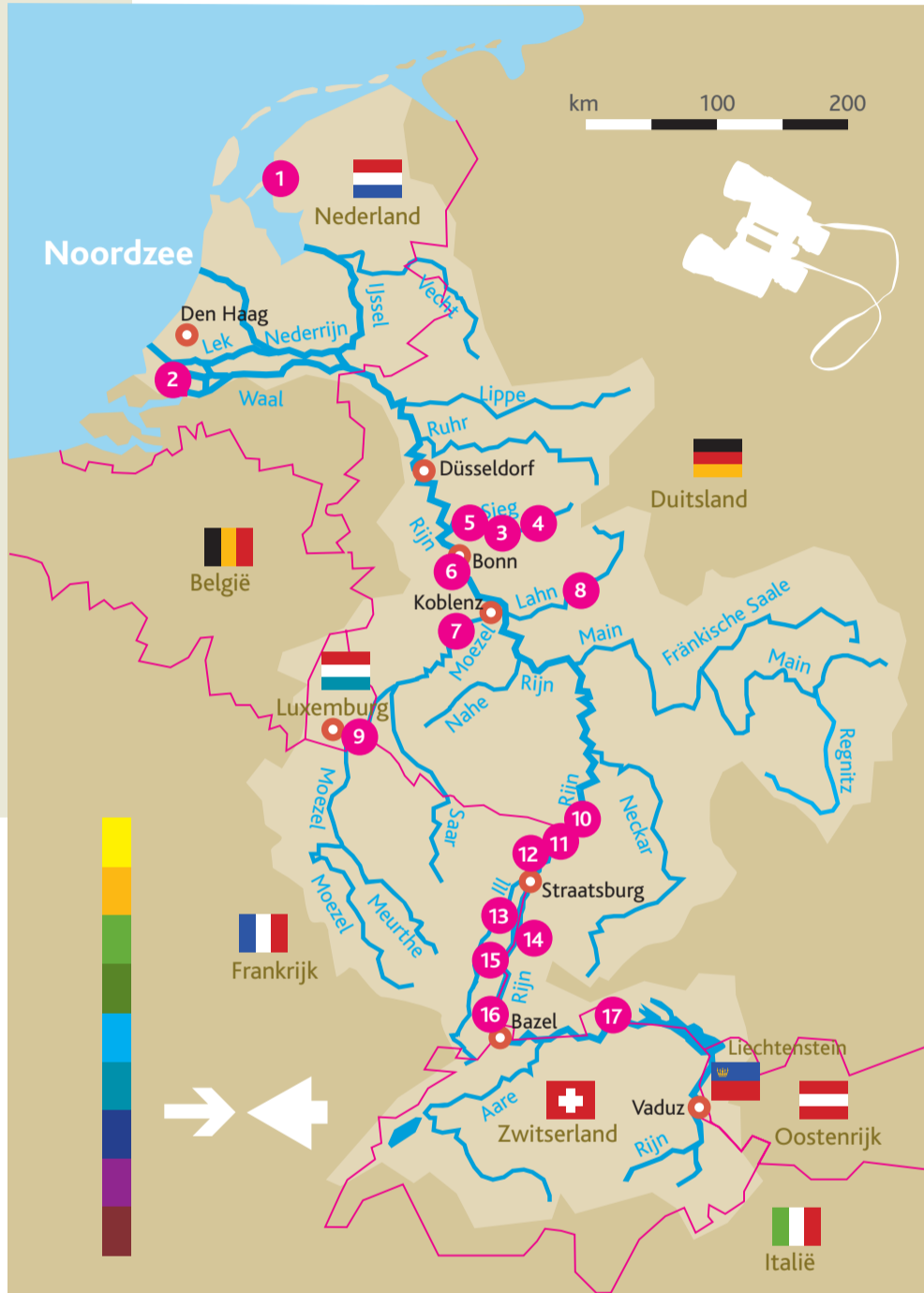
In dit bijzondere informatiecentrum kom je meer te weten over trekvissen en waterbescherming. De permanente tentoonstelling bevat onder meer een muurinstallatie over de reis van de zalm.

4

Wildlachscentrum Rhein-Sieg

Een bijdrage van de Stichting Wasserlauf NRW aan de herintroductie van de zalm in de Rijn en de Sieg.

5

Fischereimuseum Bergheim an der Sieg

Dit museum laat zien hoe de natuur aan de benedenloop van de Sieg zich ontwikkelt en geeft met tal van objecten en een rijk multimedia-aanbod een beeld van de visvangst in de Sieg en de Rijn.

8

Lahnenfenster Hessen

Het venster naar een andere wereld: beleef vissen van zo dichtbij dat je ze bijna zou kunnen aanraken, bewonder ze in hun natuurlijke leefgebied en bij hun migratie.

11

Waterkrachtcentrale op de Rijn in Iffezheim

Ecologie en stroomproductie zijn geen tegenstellingen: bekijk hier een van de grootste vispassages van Europa en de productiefste rivierwaterkrachtcentrale van Duitsland.

17

Naturzentrum Thurauen

Ontdek het grootste uiterwaardengebied in het Zwitserse Middenland! Wij bieden natuurbeleving voor groot en klein dankzij een tentoonstelling met "doe"-pad, talloze rondleidingen en veelzijdige infrastructuur.

6

Zoologisch onderzoeksinstituut Alexander König met permanente tentoonstelling "Water - leven in de rivier"

Dit grote, natuurkundige onderzoeksmuseum richt de schijnwerpers op zoölogie en moleculair biodiversiteitsonderzoek en kijkt daarbij ook naar de visfauna in zoetwatergebieden overal op aarde.

9

Biodiversum

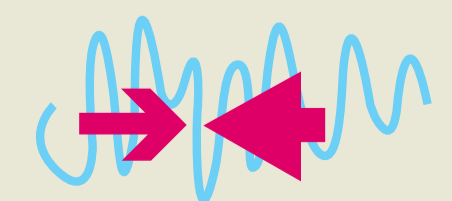
Interactieve tentoonstelling voor groot en klein met boeiende details over de ontstaansgeschiedenis van het aangrenzende Natura 2000-gebied, de vogel- en plantenwereld en hun betekenis voor onze levenskwaliteit.

12

Passage309

Werp een blik onder water door de ruit in de vispassage, struin door de Rijntentoonstelling en ontdek het aquarium!

www.iksr.org